

ZAHTEV ZA ODLUČIVANJE O POTREBI PROCENE UTICAJA NA ŽIVOTNU SREDINU

1. Podaci o nosiocu projekta

Naziv nosioca projekta:	Opštinska uprava Bojnik
Adresa:	Trg slobode 1, 16205 Bojnik
PIB:	100371818
Telefon:	016/31 50 204
Faks:	016/31 50 209
e-mail:	nebojša.stankovic@bojnik.ls.gov.rs

2. Opis lokacije, naročito u pogledu osetljivosti životne sredine na geografskom području mesta izvođenja projekta i području koje može biti izloženo uticajima

Lokacija na kojoj se predviđaju radovi su naselja Magaš i Dobre Vode, koja se nalaze u neposrednoj blizini Parka prirode „Radan“, što uključuje područje od posebnog značaja za zaštitu prirode. Trase cevovoda definisane su tako da se, gde je to moguće polažu javnim površinama-ulicama, u putnom zemljištu ili samim putem. Projekat obuhvata K.P. 7223, 7947, 7320, 7940 i 7949 sve KO Brestovac i K.P. 5356, 5353, 4109, 5354, 5339/1, 4383, 4356, 5338, 1377, 2182, 1379, 1312, 984, 2185 i 2186/2 sve KO Magaš – Dobra Voda.

Park prirode „Radan“ se nalazi na jugu Srbije i obuhvata područje omeđeno rekom Toplicom na severu, Jablanicom na jugu, Kosanicom na zapadu i Leskovačkom kotlinom na istoku. Smešten je na mestu gde se Dinaridi sučeljavaju sa Rodopima, što je značajno uticalo na raznovrsnost reljefa, složenost geološkog sastava i tektonskih odnosa. Najviši vrh Radana je Šopot (1.408 m). Geološku podlogu čine magmatske i metamorfne stene. Od hidroloških specifičnosti izdvaja se vrlo retka hidrografska pojava, bifurkacija na reci Delivode na istočnim padinama Radana i vodopad na Borinskoj reci visine 8m.

Područje je bogato florom i faunom. Velika vrednost područja ogleda se u prisustvu raznovrsnih šumskih zajednica, među kojima su najznačajnije šume sladuna i cera Quercetum farnetto-cerris, termofilne kitnjakove Quercetum montanum moesiacum i kitnjakovo – grabove zajednice Querco-Carpinetum serbicum, polidominantne šumske zajednice sa mečjom leskom i kavkavskom lipom i brdske i planinske bukove šume, kao i u bogatstvu biljnim vrstama (751), među kojima se izdvajaju endemiti: Pulsatilla montana ssp. bulgarica, Pastinaca hirsuta, Armeria rumelica i Sedum stefco.

Područje Radana naseljavaju brojne vrste sisara, među kojima je od posebnog značaja endemična vrsta makedonska voluharica *Pitymys felteni*. Odlikuje se i raznovrsnom faunom ptica sa vrstama kao što su – crna roda *Ciconia nigra*, orao kliktaš *Ciconia nigra*, suri orao *A. chrysaetos*, patuljasti orao *Hieraaetus pennatus*, sivi soko *Falco peregrinus*, prdovac *Crex crex*, buljina *Bubo bubo* i leganj *Caprimulgus europaeus*. Najznačajnije vrste ihtiofaune na ovom području su: potočna pastrmka *Salmo trutta*, dvoprugasta uklija *Alburnoides bipunctatus*, potočna mrena *Barbus balcanicus*, krkuš *Gobio gobio*, klen *Leuciscus cephalus*, vijun *Cobitis taenia* i grgeč *Perca fluviatilis*.

Raznovrsnost predeonih odlika Radana, koji se ogledaju u bogatstvu poljoprivrednih, šumskih, livadskih (nizijskih, brdskih, planinskih) i vodenih ekosistema, upotpunjen je i kulturno-istorijskim vrednostima, među kojima se ističe jedan od najvrednijih kulturno-istorijskih nalazišta ranohrišćanskog sveta – Caričin grad *Iustiniana prima*, koji se nalazi u istočnom delu Parka.

3. Naziv, opis i karakteristike projekta, u toku celokupnog trajanja projekta, uključujući, po potrebi, i radove na njegovom zatvaranju, odnosno uklanjanju

Naziv projekta:

Primarni cevovod za vodosnabdevanje naselja Magaš i Dobra voda sa vodovodnog sistema Brestovac-Bojnik-Doljevac

Opis i karakteristike projekta:

Za vodosnabdevanje Turističkog kompleksa „Dobra voda“ voda će se uzimati iz rezervoara „Brestovac“ i preko crpne stanice C.S.1 potiskivati u rezervoar „Magaš“. Iz rezervoara „Magaš“ voda ide gravitacijom do crpne stanice C.S.2 odakle se prepumpava u rezervoar „Dobra voda“ uz pomoć još dve buster stanice (C.S.3 i C.S.4) do novog rezervoara. Dužina cevovoda je 8230 m. Dubina ukopavanja je od 1 do 4,6 m. Širina rova je 0,80 m.

4. Prikaz razumnih alternativa koje su razmatrane

Nisu razmatrane alternative, jer je detaljnim rekognosciranjem terena, u saradnji sa stručnim licima Investitora: JKP VODOVOD I KANALIZACIJA, izvršeno mikrolociranje trase cevovoda.

5. Opis činilaca životne sredine koji mogu biti izloženi uticaju

Pošto se ovde radi o objektu koji je ukopan, sem četiri manje crpne stanice (koje su polu ukopane), može se reći da nema uticaja na životnu sredinu. Grejanje crpnih stanica biće preko kalorifera na struju tako da nema nikakvih zagađenja od gasova.

6. Opis mogućih uticaja projekta na činioce životne sredine, u toku celokupnog trajanja projekta, uključujući naročito uticaje koji potiču od:

1) Očekivanih emisija i očekivane proizvodnje otpada

Prilikom izvođenja radova korišće se mašine za iskop i zatrpavanje, kao i mešalice za spravljanje betona. Sve ove mašine koriste naftu i postoji neznatna mogućnost zagađenja vazduha i zemljišta (u slučaju akcidentnog curenja).

2) Buke, vibracija, jonizujućih i nejonizujućih zračenja, svetlosti, toplote

Dolazi do privremenog povećanja buke i vibracija usled korišćenja mašina.

3) Prirode i količine emisija gasova sa efektom staklene bašte

Emisija gasova sa efektom staklene bašte je isključivo tokom izvođenja radova, sagorevanjem goriva u radnim mašinama. Dolazi do neznatne emisije CO₂, CH₄ u malim količinama, nastaje nepotpunim sagorevanjem i N₂O takođe u manjim količinama iz dizel motora. Završetkom radova prestaju i emisije gasova.

4) Korišćenja prirodnih vrednosti, posebno zemljišta, vode, biljnog i životinjskog sveta u toku izvođenja i eksploatacije

Sav iskopan materijal-zemlja se nakon izgradnje cevovoda vraća u iskopane rovove i neće biti dodatnih deponovanja. Sve se vraća u prvobitno stanje. U toku eksploatacije neće biti nikakvih uticaja na životnu sredinu.

5) Kumulativnih uticaja projekta i drugih sprovedenih, odobrenih, povezanih ili planiranih projekata

Projekat za vodosnabdevanje naselja Magaš i Dobre Vode se povezuje na novoprojektovani rezervoar „Brestovac“, čime stanovnici naselja dobijaju pitku vodu.

7. Predlog mera za sprečavanje, smanjenje i otklanjanje značajnih negativnih uticaja

Na području Parka prirode "Radan", na površinama na kojima je utvrđen režim zaštite II stepena sprovodi se aktivna zaštita radi očuvanja i unapređenja prirodnih

vrednosti, posebno kroz mere upravljanja populacijama divljih biljaka i životinja, održanje i poboljšanje uslova u prirodnim staništima i tradicionalno korišćenje prirodnih resursa.

Uredbom o proglašenju parka prirode „Radan” su predviđene sledeće mere zaštite: Osim zabrane radova i aktivnosti, koje su kao takve utvrđene članom 35. Zakona o zaštiti prirode i članom 5. ove uredbe, u režimu zaštite II stepena zabranjuje se i:

- 1) izvođenje radova koji mogu dovesti do oštećenja objekata geonasleđa;
- 2) eksploatacija mineralnih sirovina, osim otvaranja privremenih površinskih kopova, odnosno pozajmišta za potrebe izgradnje, rekonstrukcije i održavanja protivpožarnih, šumskih i seoskih puteva;
- 3) slobodno ispuštanje otpadnih i zagađujućih voda u vodotoke;
- 4) promena namene vodnog zemljišta;
- 5) uništavanje vlažnih staništa, kao i izvođenje aktivnosti kojima se ona isušuju;
- 6) paljenje vatre, osim na mestima određenim za tu namenu;
- 7) uništavanje i sakupljanje biljnih i životinjskih vrsta koje su obuhvaćene pravilnikom kojim se propisuje proglašenje i zaštita strogo zaštićenih i zaštićenih divljih vrsta biljaka, životinja i gljiva, odnosno vrsta koje se navode u "crvenim knjigama" i "crvenim listama" flore i faune;
- 8) čista seča šuma koja nije planirana kao redovan vid obnavljanja šuma, osim u slučajevima propisanim zakonom;
- 9) postavljanje tabli i drugih obaveštenja na stablima;
- 10) upotreba svih nedozvoljenih sredstava za lov ribe (npr. kreč, hlor, konoplja, eksploziv, struja, mreže i dr);
- 11) uznemiravanje ptica i drugih životinja u reproduktivnom periodu;
- 12) uništavanje gnezda ptica;
- 13) izgradnja stambenih i vikend objekata osim stambenih i pomoćnih objekata u okviru postojećih poljoprivrednih domaćinstava i građevinskih parcela;
- 14) prevođenje voda i izmenu hidrodinamičkih karakteristika i režima potoka i reka, kao i sve druge radove i intervencije koje mogu negativno uticati na izmenu hidrološkog režima podzemnih i površinskih voda;
- 15) preoravanje prirodnih livada i pašnjaka;
- 16) izgradnja septičkih jama propusnog tipa i svako ispuštanje otpadnih i osočnih voda u vodotokove i zemljište;
- 17) obavljanje bilo kakvih radova na nepokretnom kulturnom dobru i u njegovoj neposrednoj okolini bez prethodno pribavljenih uslova i saglasnosti nadležne službe za zaštitu spomenika kulture i prirode.

Radovi i aktivnosti ograničavaju se na:

- 1) aktivnosti na izvođenju hitnih i neophodnih sanacionih šumskih radova nakon akcidentnih situacija prilikom vetroloma, vetroizvala, požara, kalamiteta insekata i slično;

- 2) sprovođenje odgovarajućih mera protivpožarne i protiv erozije zaštite;
- 3) gazdovanje šumama i šumskim zemljištima u skladu sa planovima i osnovama gazdovanja šumama, a kojima se obezbeđuje održavanje postojećih šumskih ekosistema, umereno povećanje površina pod šumskim ekosistemima i poboljšanje njihovog sastava, strukture i zdravstvenog stanja, očuvanje raznovrsnosti i izvornosti drveća, žbunja i ostalih biljnih i životinjskih vrsta u šumskim sastojinama;
- 4) aktivnosti vezane za unapređenje populacija retkih i ugroženih biljnih i životinjskih vrsta;
- 5) kontrolisano sakupljanje lekovitog bilja;
- 6) sakupljanje gljiva, divlje flore i faune;
- 7) praćenje stanja flore i faune;
- 8) sprovođenje aktivnosti u okviru naučnoistraživačkih radova i praćenje prirodnih procesa;
- 9) lovstvo na sanitarni lov divljači, zaštitu i unapređivanje populacija divljači u lovištu i mere na unapređivanju staništa divljači, u skladu sa planskim aktima iz oblasti lovstva;
- 10) ispašu stoke;
- 11) košenje livada i korišćenje trave;
- 12) postavljanje namenskih kućica za gnežđenje ptica na određenim lokacijama, uz redovno održavanje i monitoring;
- 13) preduzimanje mera i aktivnosti zaštite akvatičnih ekosistema od svih vidova zagađenja, promena hidrološkog režima i kvaliteta vode i degradacije staništa;
- 14) sakupljanje i transport neopasnog otpada;
- 15) izgradnja vodozahvata ili dubokih bušotina izdvojenih za potrebe pojedinačnih domaćinstava i naselja;
- 16) izgradnja vodozahvata za potrebe vodosnabdevanja naselja;
- 17) izgradnju manjih objekata za prezentaciju prirodnih i tradicionalnih vrednosti u skladu sa potrebama ekoturizma;
- 18) dogradnja i rekonstrukcija ekonomskih objekata u funkciji poljoprivredne proizvodnje, kao i za potrebe poljoprivrednih gazdinstava;
- 19) izgradnja objekata za konvencionalno gajenje domaćih životinja i divljači;
- 20) izgradnja, revitalizacija i održavanje novih javnih puteva, predviđenih važećom prostorno planskom dokumentacijom;
- 21) izgradnja, rekonstrukcija i održavanje/sanacija šumskih puteva predviđenih planovima i osnovama gazdovanja šumama;
- 22) izgradnja i uređenje pešačkih, planinarskih i biciklističkih staza;
- 23) održavanje manifestacija;
- 24) preduzimanje mera i aktivnosti zaštite faune riba (utvrđen lovostaj u periodu mresta, spašavanje riba i translokacije, strogo pridržavanje režima ribolova i propisanog načina ribolova, alata i sredstava, formiranje revira po principu "uhvati i pusti", plansko

poribljavanje u pogledu količina, vrsta i uzrasnih kategorija, bez unošenja stranih/alohtonih vrsta riba, jačanje ribočuvarske službe.

Projekat nema uticaja na životnu sredinu i Park prirode "Radan". Projekat je ukopan, završetkom radova sav iskop se vraća na prvobitno mesto, priroda se ostavlja u stanju u kom je bila pre početka radova.

8. Netehnički rezime podataka iz tač. 2-7 ovog stava

Projektom izgradnje vodovodne mreže u naseljima Magaš i Dobra Voda planira se poboljšanje snabdevanja pitkom vodom izgradnjom cevovoda dužine oko 8230 m. Trase cevovoda su projektovane tako da se, gde je to moguće, polažu javnim površinama- ulicama, u putnom zemljištu ili samim putem.

Navedeni radovi, cevovod i polu ukopane male buster stanice se izvode na području nacionalnog parka „Radan“ čija je uredba objavljena u Sl.Glasniku RS br 4/14. Radovi se izvode u režimu II stepena zaštite.

Prilikom izvođenja radova ne sme se ugroziti životna sredina, kako je propisano navedenom Uredbom. Radovi se izvode postojećim poljskim putevima, tako da nema mogućnosti ugrožavanja životne sredine, jer nema seče drveća i ugrožavanja biljnog i životinjskog sveta u toku eksploatacije, takođe neće biti bilo kakvog štetnog uticaja na životnu sredinu, jer nema vidljivih objekata (sem buster stanica koje su malih dimenzija), nema uticaja na vizuelni pejzaž ili zagađenja okoline. Klima i pejzaž neće biti ugroženi izgradnjom navedenih objekata.

U cilju postizanja kontrole nad aktivnostima koje mogu narušiti životnu sredinu, neophodno je uspostaviti adekvatnu organizaciju gradilišta.

Kada je u pitanju zagađenje od mašinskog parka, osnovni problem su nafta, derivati i mašinsko ulje. Standardi koji se odnose na ovu materiju su izuzetno strogi, pa se ni najmanje količine ne smeju ispustiti u spoljašnju sredinu, odakle bi mogle dospeti u vodotok, odnosno zemljište. Zbog toga je izuzetno važno da sva vozila i mašine budu u ispravnom stanju. Pranje mašinskog parka mora se obavljati isključivo na lokacijama predviđenim za to. Punjenje mašinskog parka mora se odvijati na za to predviđenom mestu, uz obavezu obezbeđenja od procurivanja goriva u podzemlje.

Posle završenih radova, predmete i materijale sa površina korišćenih za potrebe gradilišta treba ukloniti i te površine izravnati i zatraviti.

Ukoliko bi se usled nemarnosti dogodila neka akcidentna situacija (požar, havarija i sl.) onda je neophodno da dežurno osoblje primeni odgovarajuće propisane postupke u cilju što brže eliminacije takve akcidentne situacije. To podrazumeva evakuaciju ljudstva, primenu odgovarajuće protivpožarne opreme, poziv najbližoj vatrogasnoj službi (za slučaj požara), odnosno otklanjanje kvara (za slučaj havarije).

9. Podaci o mogućim teškoćama na koje je naišao nosilac projekta u prikupljanju podataka i dokumentacije

Nije bilo teškoća u prikupljanju podataka i dokumentacije.

10. Drugi podaci i informacije na zahtev nadležnog organa

Nema drugih podataka.

Uz zahtev se prilaže sledeća dokumentaciju:

1. Lokacijski uslovi
2. Uslovi i saglasnosti drugih nadležnih organa
3. Idejno rešenje
4. Grafički prikaz mikro i makro lokacije

Начелник општинске управе

Небојша Станковић